

RADNIČNÉ ⁴noviny

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Ročník XIV. • Číslo 4

apríl 2020

DBÁME NA ČISTOTU AJ BEZPEČNOSŤ

Foto: Marius Pedersen

Počas posledných týždňov ľudia po celom svete zvýšili hygienické opatrenia. Netýka sa to však len obyvateľov, ale aj samospráv, ktoré sa starajú o čistotu a bezpečnosť verejných priestranstiev. Banská Bystrica, tak ako aj iné mestá, od začiatku marca neustále podniká potrebné kroky. K bežným jarným opravám a skrášľovaniu mesta sa teda pridalo aj dezinfikovanie zastávok, nádob na odpad či lavičiek. Viac informácií nájdete v aprílovej téme mesiaca.

Strana 5

Foto: Mú BB

SAMOSPRÁVA

Chcete mať aktuálne informácie o tom, aká je situácia v našom meste? Sledujte živé vysielanie #BystricaToZvladne.

Strana 4

Foto: Publikácia Stavoindustria – Stredoslovenský kraj

HISTÓRIA

Prečítajte si o nezabudnuteľnom básnikovi, ale aj o firme, ktorá postavila niekoľko známych budov v našom meste.

Strana 11 – 12

Vizualizácia: Mú BB

ŠPORT

Opäť sme o krok bližšie k vybudovaniu Mestského mládežníckeho štadióna v Radvani.

Strana 13

POSUN OLYMPIJSKÝCH HIER OVPLYVNIL AJ EYOF 2021 BANSKÁ BYSTRICA

Súčasná pandemická situácia i presun olympijských hier v Tokiu na rok 2021 má veľký vplyv aj na prípravu XVI. Európskeho olympijského festivalu mládeže v Banskej Bystrici. Dnes je už isté, že sa v pôvodne plánovanom termíne od 25. do 31. júla 2021 neuskutoční.

Rok 2020 mal byť kľúčový pri prípravách najväčšieho multišportového podujatia na Slovensku. Organizátori plánovali pokročiť s rekonštrukciou a úpravami športovísk, chceli pripraviť už aj prvé testovacie súťaže, vyjasniť sa mala situácia s ubytovaním. Vírus SARS-CoV-2 a choroba COVID-19 však výrazne zasiahli do príprav. Do Banskej Bystrice na prelome marca a apríla nepricestovali ani členovia kontrolnej komisie Európskych olympijských výborov, ktorí mali preveriť stav príprav. Súčasná pandémia, ktorá postihla celý svet, urobila z tohtoročného športového kalendára v mnohých prípadoch len zdrapy papiera. Olympijské hry v Tokiu sa presunuli o rok neskôr na 23. júl – 8. august 2021, časovo by teda kolidovali s EYOF. „Zorganizovať EYOF 2021 v pôvodnom termíne nebude možné. Dve multišportové akcie sa v rovnakom termíne nemôžu konať,“ priznáva výkonný riaditeľ organizačného výboru EYOF 2021 Banská Bystrica Peter Korčok. Organizátori preto okamžite začali rokovať s Európskymi olympijskými výbormi o presune termínu na iné obdobie či o modifikácii podujatia. Zvažujú sa rôzne možnosti. Ako najvýhodnejšia možnosť sa javí presun EYOF na rok 2022. Dnes je ešte

Foto: A. Dobrik

Členovia organizačného výboru momentálne zvažujú všetky možnosti

diteľ organizačného výboru EYOF 2021 Banská Bystrica Peter Korčok. Organizátori preto okamžite začali rokovať s Európskymi olympijskými výbormi o presune termínu na iné obdobie či o modifikácii podujatia. Zvažujú sa rôzne možnosti. Ako najvýhodnejšia možnosť sa javí presun EYOF na rok 2022. Dnes je ešte

o definitívnom riešení predčasne hovoriť. Do úvahy je potrebné zobrať aj to, že pre koronavírus sa môžu začať s oneskorením či spomaliť rekonštrukčné práce na Štadióne SNP na Štiavničkách i zimnom štadióne. Mnohé činnosti a prípravné práce sú naviazané aj na verejné obstarávania a výberové konania, ktoré je v dnešnej dobe náročné zabezpečiť. Legislatívne procesy sú buď pozastavené, alebo sa konajú v obmedzenom režime s maximálnymi časovými lehotami. „Z nášho pohľadu by bolo ideálne, keby sa organizácia EYOF v Banskej Bystrici presunula na rok 2022. Ak by sa tak stalo, plánovanú rekonštrukciu zimného štadióna či výstavbu multifunkčnej športovej haly na parkovisku Mičinská by sme stihli pripraviť na stopercentnej úrovni,“ dopĺňa prezident organizačného výboru a primátor mesta Banská Bystrica Ján Nosko.

Tím EYOF

NÁVRH MASKOTA NAKRESLILO VIAC AKO 1100 SLOVÁKOV

Do výtvarnej súťaže Slovenského olympijského a športového výboru a organizačného výboru Európskeho olympijského festivalu mládeže 2021 Banská Bystrica prišlo až 1102 súťažných prác. Sú to reakcie na výzvu navrhnúť podobu maskota významného multišportového podujatia EYOF. Nakoľko záujem bol veľký, odborná porota bude mať náročnú úlohu vybrať najlepší z návrhov.

Banská Bystrica je spájaná s viacerými povestami o permoníkoch, a preto bol výber predlohy maskota XVI. Európskeho olympijského festivalu mládeže jednoznačný. Verejnosť síce pozná veľa legend o banských škriatkoch, málokto však presne vie, ako vyzerali. Ich podobu sa preto pokúsili nájsť žiaci, študenti, nadšenci výtvarného umenia i profesionálni grafici vo výtvarnej súťaži. „Súťažiaci svojou tvorivosťou a aktívnou účasťou na výtvarnej súťaži podporili zámery Slovenského olympijského a športového výboru a prispejú k väčšej propagácii Európskeho olympijského festivalu mládeže Banská Bystrica 2021 i k šíreniu myšlienok olympizmu. Celkovo sa do súťaže zapojilo 113 materských, základných i základných umeleckých škôl, škôl umeleckého priemyslu, gymnázií, centier voľného času a iných

občianskych združení zameraných na mládež. Z 1102 súťažných prác bolo 497 od detí do 10 rokov, 557 návrhov poslali žiaci vo veku od 10 do 18 rokov, 38 zasa ľudia nad 18 rokov. V kategórii

Bystrica, a zároveň riaditeľka oddelenia olympizmu Slovenského olympijského a športového výboru Ivana Motolíková. Odborná porota, v ktorej sú zástupcovia mesta Banská Bystrica,

Slovenského olympijského a športového výboru, Akadémie umení Banská Bystrica i profesionálni výtvarníci, chcela pôvodne zasadiť v polovici marca. Pre aktuálne preventívne opatrenia proti šíreniu koronavírusu sa však ešte nestretla. Súťaž vyhodnotí po upokojení terajšej pandemickej situácie. „Ospravedlňujeme sa všetkým súťažiacim, že na výsledky súťaže si budú musieť ešte chvíľu počkať. Zdravie každého je momentálne prioritou. Urobíme všetko preto, aby sa odborná porota stretla pri proej nožnej príležitosti a určila víťazné návrhy,“ dodala Ivana Motolíková.

Tím EYOF

Zdroj: Tim EYOF

Niekoľko návrhov maskota z prác, ktoré prišli do výtvarnej súťaže

profesionálov prišlo v stanovenom termíne desať prác. Záujem nás príjemne prekvapil a zároveň aj potešil,“ povedala riaditeľka školského programu pre rozvoj olympizmu EYOF 2021 Banská

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

1

ZA VYTŤVÁRANIE NELEGÁLNYCH SKLÁDOK VÁM HROZÍ POKUTA

Jarné obdobie so sebou prináša slnečné počasie, zeleň a rozkvitnuté lúky. Odhaľuje však aj nedbalosť niektorých obyvateľov mesta, ktorí napriek rozsiahlemu zabezpečeniu zberu odpadov voľne pohadzujú smeti či vedome tvoria nelegálne skládky. Nakoľko s týmito problémami sa naša samospráva v niektorých lokalitách stretáva pravidelne, na vytypovaných miestach boli osadené zákazové informačné tabule s nápisom „ZÁKAZ SYPÄŤ SMETII!!!“. V prípade, že bude zistená totožnosť osoby, ktorá je zodpovedná za umiestnenie odpadu v rozpore so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, hrozí jej sankcia až do výšky 1 500 eur. V prípade, že pôjde o právnickú osobu či podnikateľa, pokuta môže mať výšku od 4 000 až do 350 000 eur. Mesto Banská Bystrica preto žiada obyvateľov a subjekty vykonávajúce činnosť na jeho území o zodpovedný prístup k životnému prostrediu

Takáto tabuľa pribudla aj v Majeri

a svojmu okoliu, a to najmä v súčasnej situácii. Počas posledných dní, ktoré sú poznačené celosvetovou pandémiou spojenou so šírením ochorenia COVID-19 ľudia viac chodia do prírody, navštevujú periferie a športovo relaxačné zóny mesta. Tieto lokality sú, žiaľ, aj výraznejšie znečisťované. K nepriaznivej situácii prispieva tiež pozastavená činnosť aktívnych pracovníkov, ktorí denne zaplnili desiatky vriec odpadom.

Vždy sa však nájde vhodná alternatíva, ako sa odpadu zbaviť bez poškodzovania životného prostredia. Apelujeme preto na obyvateľov, aby v prípade, ak potrebujú pomoc či poradiť pri jeho zneškodnení kontaktovali Mestský úrad Banská Bystrica, konkrétne Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev telefonicky na tel. č. 048/43 30 454 alebo e-mailom na separovanyzber@banskabystrica.sk. Zároveň vyzývame dobrovoľníkov, ktorí by mali záujem individuálne pomôcť pri dočistení niektorých verejne dostupných priestranstiev mesta, aby sa nám ozvali na vyššie spomínané kontakty a samospráva im po dohode zabezpečí vrecia a odvoz vyzbieraného odpadu. Ide najmä o miesta, na ktoré sa nedá dostať zberovou technikou.

Oddelenie odpadového hospodárstva
a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

2

OBNOVA MATERSKÝCH ŠKÔL POKRAČUJE

Vyučovací proces v základných školách, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sa v týchto dňoch presunul do online priestoru. Učitelia komunikujú so svojimi žiakmi prostredníctvom rôznych komunikačných kanálov, telesná výchova sa zmenila na hodiny jogy, pilatesu či výučbu tanca. Doma sú aj malí škôlkari, no v Banskej Bystrici sa aj napriek mimoriadnej situácii nezastavil čulý stavebný ruch. Tento čas využíva mesto na to, aby sa dokončili rozbehnuté stavebné práce na materských školách. Po rozšírení kapacity Materskej školy Karpatská, dodávateľ stavebných prác aktuálne intenzívne pracuje na ďalších pavilónoch. Ide o búracie práce,

inštaláciu elektrických rozvodov, zatepľovanie či výmenu okien. Stavbári pokračujú v plnom tempe aj v MŠ na Strážovskej ulici. Nakoľko malí Banskobystričania musia byť počas mimoriadnej situácie doma, toto obdobie mesto využíva naplno. Stavebné práce pokračujú vo všetkých nedokončených pavilónoch. Zateplená je už jedna budova a v interiéri je zhotovená nová elektroinštalácia. Pracuje sa aj na kladení podláh a na maľovaní. Ostatné pavilóny majú vymenené okná a v súčasnosti ich zateplujú. Zároveň sa inštalujú elektrické rozvody v hospodárskej časti i v kuchyni.

Oddelenie investičnej výstavby
a riadenia projektov, MsÚ BB

4

ZRIADILI SME ŠPECIÁLNY ÚČET

Ešte 15. marca samospráva vytvorila kontakty na pomoc osamelým seniorom. Odvtedy pomáhajú zamestnanci mestského úradu a dobrovoľníci zabezpečovať nákupy potravín či donášku liekov tým, ktorí potrebujú pomoc. Keďže osamelí seniori, imobilní obyvatelia či ľudia v karanténe nemajú veľakrát pri sebe hotovosť, mesto reaguje na požiadavky ich rodinných príslušníkov, aby bol zriadený špeciálny bankový účet mesta. Ten je k dispozícii pre všetkých záujemcov, ktorí chcú svojim „starým“ a ľuďom odkázaným na pomoc druhých žijúcim v Banskej Bystrici zabezpečiť donášku potravín alebo liekov. Každý, kto sa chce postarať o svojho blízkeho by mal zavolať alebo napísať na zriadené kontakty dočasného krízového call centra: osamelysenior@banskabystrica.sk a 048/43 30 777 a vysloviť svoju požiadavku komu má byť doručený nákup potravín alebo liekov, ako aj jednotlivé položky nákupu. V prípade, že sa chce rodinný príslušník postarať o svojho blízkeho zabezpečením nákupu potravín alebo liekov, zašle finančné prostriedky na novovzniknutý účet Coronavirus: SK98 7500 0000 0040 2059 1440. Nevyhnutné je uviesť osemmiestny variabilný symbol, ktorého čísla tvoria údaje o osobe, ktorej má byť poskytnutá pomoc (rok-mesiac-deň narodenia, napr. 19500602). Do poznámky je potrebné napísať meno a priezvisko, trvalý, resp. prechodný pobyt toho, komu sa peniaze v rámci pomoci majú poskytnúť.

Ekonomický odbor, MsÚ BB

3

BUĎTE INFORMOVANÍ

Ste fanúšik informačných technológií a chcete mať aktuálne informácie vždy po ruke? V tom prípade Vám odporúčame, aby ste si stiahli mobilnú aplikáciu mesta do svojich smartfónov. Vďaka nej sa k Vám dostanú vždy najnovšie správy z Mestského úradu v Banskej Bystrici. Aj počas súčasnej situácie spojené s celosvetovou pandémiou v aplikácii nájdete všetky nariadenia spojené s koronavírusom či

zmeny, ktoré sa v týchto dňoch týkajú našej samosprávy. V Google Play alebo v App Store si ju stiahnete pod názvom Banská Bystrica. Nezabudnite si v nastaveniach aplikácie aktivovať „notifikácie pre bleskové správy“ či „notifikácie pre aktualitu“.

Odbor informatizácie a digitalizácie, MsÚ BB

NÁZORY POSLANCOV

Počas posledných dní sa aj slovenské mestá pasujú s celosvetovou pandémiou. Aj Banská Bystrica spolu s dobrovoľníkmi zo Slovenského Červeného kríža, skautmi či Saleziánmi neustále podniká potrebné kroky, ktoré by zabránili šíreniu koronavírusu, a zároveň vďaka pomoci mestskej polície dohliada na dodržiavanie prijatých opatrení. Okrem zabezpečovania rúšok, nákupov či liekov pre osamelých seniorov sa samospráva zameriava aj na čistotu v meste, ktorá je spojená s dezinfekciou autobusových zastávok, zberných nádob na odpad či miest s vysokým výskytom ľudí. Ako vnímate aktivity mesta a dobrovoľníkov počas tejto náročnej situácie? Na otázky k téme nám odpovedali poslanci Milan Lichý, Martin Majling a Stanislav Mičev.

MILAN LICHÝ

Počas posledných dní akoby prešli roky. Všetličo sme si plánovali. Človek mieni a zrazu je všetko inak. Celosvetová pandémia narobila problémy aj v živote nášho mesta.

V nepriaznivej situácii je tu však akási mocná pozitívna eufória nádeje mladých i starších ľudí, zdravotníkov, pracovníkov záchranných zložiek, zamestnancov mesta, samosprávneho kraja a dobrovoľníkov zo Slovenského Červeného kríža, Centra dobrovoľníctva, Saleziánov, skautov, Spoločenstva Sv. Egídia i ďalších iniciatív, čo odvážne, zodpovedne, ľudsky prišli na pomoc. Napríklad dobrovoľníci – mladí saleziánski animátori na sídlisku Rudlová-Sásová si adoptovali seniorov, ktorým pomáhajú pravidelne. Slávostný pocit mám z toho, že som mohol byť pri organizovaní zapojenia dobrovoľníkov, pri tom, keď ľudia prekonalí obavy a spoločne zabrali pre druhých. Veľká vďaka, Banskobystričania, za statočnosť, obetavosť, súdržnosť, spolupatričnosť v týchto dňoch. Kiežby nám takéto povedomie v našom meste zostane vo vzťahoch a veciach verejných aj po prekonaní koronakrízy.

MARTIN MAJLING

Všetky doterajšie aktivity vnímam veľmi pozitívne a z môjho pohľadu sme v činnostiach zabezpečujúcich minimalizovanie rizika prenosu vírusu jedným z najaktívnej-

ších miest v rámci Slovenska. Zároveň si veľmi vážim najmä pomoc seniorom, pre ktorých je zvládnutie tejto situácie najnáročnejšie. Viem to aj z vlastnej skúsenosti, nakoľko máme v Sásovej bývajúcu 82-ročnú starú mamu. Pre ňu je obvyčajný nákup, zabezpečený niekým z nás – mladších rodinných príslušníkov, v momentálnej situácii pomocou na nezapltenie. Nevieť si ani predstaviť, čo by robili osamelí seniori, kebyže im mesto a dobrovoľníci nepomáhali. Na druhej strane, ako ekonóm si uvedomujem výrazné dopady na ekonomiku väčšiny domácností, ale aj na mestský rozpočet. Z tohto hľadiska si musíme uvedomiť, že žiaľ, tento a možno aj budúci rok budeme musieť obmedziť niektoré služby, aby sme vedeli vykryť výpadok príjmov v rozpočte, a zároveň zabezpečiť všetky doterajšie aktivity v boji proti koronavírusu.

STANISLAV MIČEV

Ukazuje sa, že v čase permanentnej krízy jasne dominuje medzi ľuďmi spolupatričnosť a solidarita. Zabúda sa na minulé spory a problémy, ktoré sa nám zdali kľúčové, sú zrazu absolútne banálne. Mesto Banská Bystrica podľa môjho

názoru reagovalo promptne a zodpovedne. Čítal som v minulosti množstvo výhrad voči vedeniu mesta, práci úradu alebo činnosti mestskej polície. Niekedy oprávnené, niekedy však absolútne nezodpovedné. Zrazu zisťujeme, že nás niečo spája silnejšie než sme si mysleli. Zodpovednosť za nás všetkých je silné spojivo aj v našom meste. Oveľa viac si uvedomujeme, že v tomto meste nie sme sami, že sme komunita, ktorá len tým, že drží spolu dokáže robiť niekedy až neuveriteľné veci. Mesto (mysliac tým jeho vedenie a výkonných pracovníkov) robí čo môže, ale bez Vás, obyvateľov mesta, by všetky jeho kroky a opatrenia boli len mútením vody. Len spolu sme Banská Bystrica. Preto majme so sebou navzájom trpezlivosť. Situácia je zložitá, nie však neriešiteľná. Chcem aj takto poďakovať všetkým, ktorí bojujú za nás všetkých. Vieme dobre o koho ide. Pomôžeme si navzájom a rešpektujeme aktivity a rozhodnutia mesta Banská Bystrica, ktoré sú nevyhnutné.

SPUSTILI SME ŽIVÉ KORONAVYSIELANIE

Vzhľadom na mimoriadnu situáciu v súvislosti s celosvetovou pandémiou chce samospráva zabezpečiť lepšiu informovanosť obyvateľov, a preto sme spustili živé vysielanie prostredníctvom svojho facebookového konta Mesto Banská Bystrica. Z priestorov Robotníckeho domu, ktoré sú v súčasnosti nevyužívané, vysielame každý pondelok, stredu a piatok o 18:00 hod. Do mimoriadneho vysielania so špecifickým názvom #BystricaToZvladne pozývame zaujímavých hostí, ktorí touto formou Banskobystričanom sprostredkujú rôzne informácie v súvislosti so samotným koronavírusom, opatreniami, ktoré sa obyvateľov dotýkajú, ale aj o tom, ako tráviť čas v karanténe. Nakoľko vysielame naživo, diváci môžu prostredníctvom komentárov hosťom klásť otázky v priamom prenose. Cieľom je, aby obyvatelia trávili svoj čas čo najviac doma, no zároveň boli plnood-

notne informovaní najmä o tom, aká je situácia v ich meste – v Banskej Bystrici. Rozhodli sme sa preto, že zrealizujeme takéto vysielanie, kde nájdete potrebné informácie, ktoré sa ich týkajú priamo z prvej ruky. Prvým hosťom bol 3. apríla primátor Ján Nosko. Medzi ďalších zaujímavých hostí, ktorí prijali pozvanie, patria napríklad regionálny hygienik a vedúci služobného úradu RÚVZ Banská Bystrica prof. Cyril Klement či riaditeľka Červeného kríža, územný spolok

Banská Bystrica Zuzana Stanová. Na Veľký piatok boli hosťami Rímsko-katolícky farár, dekan farnosti Banská Bystrica – mesto, Gabriel Brendza a predsedajúci zborový farár Daniel Košťál z Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Banská Bystrica. Vo vysielaní počas Veľkonočného pondelka priblížil zvyky a tradície riaditeľ folklórneho súboru Urpín Peter Pohančaník. Súčasťou vysielania sú aj príležitostné kultúrne vystúpenia, súťaže či videá. Ak Vás zaujíma, čo sa v meste v súčasnosti deje a aká je práca ľudí, ktorí počas týchto dní vynakladajú nemalé úsilie na pomoc pri pandémii, sledujte vysielanie #BystricaToZvladne vždy v pondelok, stredu a v piatok o 18:00 hod. na FB stránke Mesto Banská Bystrica, alebo si ho pozrite neskôr ako záznam, ktorý ostane pod statusom na sociálnej sieti aj po odvysielaní.

dmo

UPRATUJEME, ČISTÍME AJ OPRAVUJEME

Začiatok jari sa v každom meste spája s rôznymi opravami či s čistením ciest a chodníkov po zimnom období. Inak to nie je ani v Banskej Bystrici. Aj napriek tomu, že každoročné upratovanie verejných priestranstiev, zbieranie smetí a zveľaďovanie záhrad, do ktorého sa zapájajú mnohí obyvatelia muselo byť vzhľadom na aktuálnu situáciu zrušené, samospráva denne podniká potrebné kroky, aby naše mesto bolo čistejšie, upravenejšie a bezpečnejšie. Máme nového dodávateľa na poskytovanie služieb letnej a zimnej údržby chodníkov, dezinfikujeme verejné priestranstvá, opravujeme výtlky a upravujeme záhony.

O CHODNÍKY SA POSTARÁ NOVÁ FIRMA

Víťazom verejného obstarávania na dodávateľa služieb letnej a zimnej údržby chodníkov sa stala spoločnosť BEGBIE, s. r. o., ktorá tak po tridsiatich rokoch strieda firmu GANZ. Znamená to, že v dôsledku „chodníkovej novely“ preberá zodpovednosť na dobu osem rokov za čistotu a schodnosť všetkých chodníkov v našom meste, čo je o dve tretiny viac ako donedávna. BEGBIE, s. r. o.

od roku 1991 ako nasledovník niekdajších Technických služieb. Všetkým jej zamestnancom ďakujem za to, že prispievali ku krajšej a čistejšej Banskej Bystrici. Novému partnerovi prajem úspešný štart do tejto výzvy. Verím, že prevezme štafetu tak, ako sa patrí a Banskobystričania budú s jeho službami spokojní,“ hovorí primátor Ján Nosko. Údržba chodníkov sa počas zimy vykonáva podľa Operačného plánu zimnej údržby, pričom zimné obdobie trvá 4 a pol mesiaca. Letná údržba chodníkov sa zabezpečuje 7 a pol mesiaca a funguje na základe letného harmonogramu, ktorý určuje presný rozsah prác. Letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií zabezpečí v tomto roku ešte firma Milan Smädo – MIS – údržba ciest a komunikácií, ktorá po už po zime začala s čistením ciest zametačom.

Zastávky dezinfikujeme každý týždeň

Aj v tejto oblasti však mesto pripravuje verejnú súťaž na nového dodávateľa.

BOJUJEME

AJ PROTI KORONAVÍRUSU

Záleží nám na bezpečnosti obyvateľov, a preto v súčasnosti využívame služby nového zmluvného partnera aj pri dezinfekcii verejných priestranstiev, lavičiek v parkoch a na pešej zóne, autobusových zastávok vrátane prístreškov a miest s vysokým výskytom obyvateľov. Dezinfekciu pracovníci vykonávajú prostredníctvom tlaku horúcej vody raz za týždeň.

ČISTÁ A BEZPEČNÁ PREPRAVA

Od 16. marca je v Banskej Bystrici povolený vstup do vozidiel verejnej hromadnej dopravy len cestujúcim, ktorí sa chránia rúškom, prípadne šalom, šatkou alebo inou vhodnou alternatívou a odporúča sa používať aj rukavice. Cestujúci boli zároveň vyzvaní, aby využili bezkontaktnú formu úhrady cestovného. Šoféri zabezpečujú otváranie všetkých dverí na autobusoch a trolejbusoch bez toho, aby museli cestujúci využiť dotykový systém na dverách. Dopravcovia zároveň riešia pravidel-

nú dezinfekciu vozidiel verejnej hromadnej dopravy každý deň po skončení výkonov.

JARNÁ DEZINFEKCIA NÁDOB NA ODPAD

Od augusta oficiálne prebrala službu zberu komunálneho odpadu v našom meste spoločnosť Marius Pedersen, ktorá má k dispozícii aj špecializované vozidlo na umývanie a dezinfekciu zberových nádob. Na základe podnetov od obyvateľov mesta sme do zmluvy zahrnuli čistenie

Onedlho v meste pribudnú rozkvitnuté záhony

nádob na zber biologicky rozložiteľného odpadu štyrikrát do roka. Ostatné nádoby sa čistia dvakrát za rok. Počas minulého mesiaca mohli toto vozidlo vidieť v teréne aj Banskobystričania. Vzhľadom na aktuálnu situáciu spojenú s pandemiou spoločnosť Marius Pedersen v súčasnosti častejšie dezinfikuje ruky kontajnerov. Veríme, že k čistote dopomôžu aj obyvatelia, a to tak, že smeti vždy vhodia priamo do nádoby, nie vedľa nej.

CESTY BEZ DIER

Jarné obdobie sa spája aj s menšími opravami výtlkov. S lokálnymi vysprávkami už začalo aj mesto Banská Bystrica. Opravená bola napríklad príjazdová cesta k urgentu, hlavná cesta k nemocnici aj prejazd parkoviskom v tejto oblasti. Na Fončorde sa pracovalo na Švermovej, Tulskej, Moskovskej či Jilemnického ulici, ale aj na Novom Kališti v križovatke s Okružnou. Opravili sme aj výtlky v Podháji, na Radvanskej, Brezovej a Čerešňovej ulici a v Sásovej na Starohorskej, Tatranskej a Pieninskej ulici. Na Uhlisku to bola Mičinská cesta, Smrečinárska cesta, Viestova, Kollárova a Skuteckého ulica.

V MÁJI MESTO ROZKVITNE

Už v týchto dňoch sa o záhony starajú šikovné ruky pracovníkov a pracovníčok zo ZAaRESu. Zatiaľ ide len o dosadbu cibuliek, ktoré boli zničené. Kvety sú už pripravené a po 15. máji sa začne s letničkovou výsadbou. Naše mesto tak nebude len čistejšie, ale aj krajšie a farebnejšie.

dmo, mar

Vysávanie neďaleko pešej zóny

disponuje viacerými modernými ekologickými mechanizmami. Počas leta a zimy sa postarajú o strojové zametanie s vysávaním, ručné zametanie a likvidáciu rôznych nečistôt i odhrňovanie a odvoz snehu mini bagrami.

NA NÁMESTÍ SA UŽ VYSÁVALO

Jedným zo symbolov nového zmluvného partnera je napríklad spôsob čistenia centrálnej mestskej zóny. Na Námestí SNP sa už v marci začalo s jarným upratovaním pomocou ekologického elektrického vysávača. „Vďaka tomuto šikovnému stroju máme povysávané námestie a centrum mesta. Podľa mojich informácií majú jeden takýto ekologický elektrický vysávač v Prahe a druhý má náš nový vysúfažený zmluvný partner, ktorý bude zabezpečovať letnú a zimnú údržbu všetkých chodníkov v meste. Po 30 rokoch tak vystriedala spoločnosť GANZ, ktorá u nás plnila tieto služby

CHCEME ATRAKTÍVNEJŠIU VEREJNÚ DOPRAVU PRE VŠETKÝCH

Začiatkom marca mohli obyvatelia na banskobystrických cestách spozorovať autobus, ktorý bol iný ako ostatné. Išlo o elektrobuses, ktorý Dopravný podnik mesta testoval počas štyroch týždňov. Ten, ktorý sa pohyboval po Banskej Bystrici bol zelenej farby, mal 12 metrov a jeho kapacita bola prispôbená pre takmer sto cestujúcich. Dlhodobým cieľom v meste pod Urpínom je zatriktívnenie verejnej dopravy, aby ju využívalo čoraz viac obyvateľov. Aj preto podala samospráva v závere februára žiadosť o eurofondy, vďaka ktorým by v meste dostalo novú podobu deväť už existujúcich autobusových zastávok.

Projekt „Zvýšenie bezpečnosti cestujúcich verejnej osobnej dopravy v Banskej Bystrici“ sa zameriava na komplexnú rekonštrukciu a modernizáciu deviatich združených zastávok, na ktoré zachádzajú trolejbusy, autobusy i prímestské spoje. Ide o zastávky pri Rooseveltovej nemocnici v smere do mesta, tri zastávky na Partizánskej ceste v smere do Šalkovej aj do mesta, dve zastávky na Rudohorskej ulici či o autobusové zastávky pri Úsvite v smere na Fončordu, v Lazovnej a Tajovského ulici v smere do mesta. „Na týchto miestach dochádza často k dopravným kolíziám a blokovaniu dopravy, napríklad z dôvodu, že na niektorých zastávkach neexistujú zastávkové pruhy. Stavebné práce by problémy v jednotlivých lokalitách vyriešili. Verím, že mimorozpočtové zdroje získame a podarí sa nám projekt zrealizovať. Zvýšime tým nielen bezpečnosť dopravy, ale aj komfort cestujúcich,“ objasňuje primátor mesta Ján Nosko. Projekt počítá s vybudovaním betónových zastávkových pruhov, rekonštrukciou chodníkov s bezbariérovou úpravou či osadením lavičiek

Foto: MaU BB

Elektrobuses má špecifickú zelenú farbu, nakoľko je šetrnejší k životnému prostrediu

a prístreškov. Samospráva myslí aj na vybudovanie bezpečnostných pásov pre nevidiacich či nasvietenie priechodov pre chodcov. „Odbor rozvojových aktivít mesta zároveň pripravuje projekty na rekonštrukciu ďalších autobusových zastávok, ako aj osadenie elektronických označovníkov. Tie by v budúcnosti mohli prispieť k väčšej informovanosti cestujúcich o odchodoch a príchodoch autobusov a trolejbusov v reálnom čase,“ dopĺňa 1. zástupca primátora Jakub Gajdošík. Banská Bystrica sa

môže pochváliť najmodernejším vozovým parkom autobusov a trolejbusov na Slovensku. Prispela k tomu najmä skutočnosť, že zazmluvnení dopravcovia využili za posledné roky na obnovu vozidiel aj eurofondy. V marci nasadil Dopravný podnik mesta do testovacej prevádzky nový moderný nízko-podlažný elektrobuses. „Doba nabíjania elektrobuse je približne sedem hodín. Dojazd autobuse na jedno nabitie je od 120 do 180 kilometrov. Počas posledných týždňov sme elektrobuses testovali priamo v Banskej Bystrici. Chceli sme zistiť, či vyhovuje našim cestám a aj cestujúcim. Aj napriek tomu, že naše plány skrížila nečakaná mimoriadna situácia, a pre koronavírus sa počet cestujúcich znížil na minimum, elektrobuses sa zatiaľ javí ako dobré riešenie. To, či sa nám oplatí takýto, alebo podobný dopravný prostriedok šetrný k prírode mať v našom vozidlovom parku ešte dôkladne prehodnotíme na základe parametrov, ktoré sme počas mesiaca sledovali,“ objasňuje Miroslav Snopko, riaditeľ Dopravného podniku mesta Banská Bystrica.

mar

MESTSKÁ POLÍCIA V TERÉNE POČAS MIMORIADNEJ SITUÁCIE

Príslušníci mestskej polície vykonávajú v súčasnom období okrem svojich bežných povinností aj množstvo nových činností. Tie súvisia s mimoriadnou situáciou týkajúcou sa šírenia koronavírusu COVID-19. Vynakladajú maximálne úsilie, aby pomohli s roznášaním ochranných rúšok, nákupov či liekov seniorom, zdravotne ťažko postihnutým, imobilným a tým, ktorí potrebujú našu pomoc.

Okrem toho hliadkujú po celom meste a upozorňujú obyvateľov na to, aby sa vyhýbali spoločným stretnutiam na verejnosti, nosili ochranné rúška a dodržiavali všetky potrebné nariadenia. Aj teraz sa ukazuje, že ich práca je pre bezpečný a plynulý chod mesta nevyhnutná a potrebná. Banskobystričania mohli mestských policajtov stretnúť osobne v rôznych častiach mesta. Pomocou megafónu zvolávajú obyvateľov a rozdávať im rúška. Osobitnú pozornosť venujú osobám bez domova a marginalizovaným skupinám. Poučujú ich o spôsobe používania ochranných prostriedkov, informujú ich o aktuálnych prijatých opatreniach a dôležitosti zvýšenej hygieny nielen počas dnešných dní.

HROZÍ POKUTA

V súčasnej dobe je nevyhnutné, aby boli disciplinovaní aj rodičia. Mestská policajti ich vyzývajú, aby v dostatočnej miere poučili svoje deti

Foto: SITA

Mestská polícia rozdávala rúška priamo v uliciach mesta

i tíndžerov o tom, že prekrytie tváre je povinné počas celého pobytu vonku. Z bezpečnostných dôvodov sú pre najmenších uzatvorené aj všetky detské ihriská a pieskoviská, na ktoré by im mali rodičia zakázať vstup. Samostatnú kapitolu tvoria športovo založení ľudia, ktorí vo väčšine prípadov športujú bez rúšok. Je potrebné zdôrazniť, že nosiť rúško je povinné aj počas športovania. MsP upozorňuje že za nedodrža-

vanie vyhlásených opatrení môžu príslušníci Policajného zboru, ako aj mestská policajti uložiť v blokovom konaní pokutu až do výšky 1000 eur. Ešte vyššia pokuta hrozí priestupcom v správnom konaní a môže byť uložená až do výšky 1659 eur.

NOVÉ POSILY SA POSTUPNE UČIA V TERÉNE

Mestská polícia nedávno prijala aj šesť nových kolegov, ktorí úspešne absolvovali výberové konanie. Zaraďený sú do hliadkovej služby spolu so služobne staršími a skúsenejšími príslušníkmi. Takýmto spôsobom sa nové posily v rámci kombinovaných hliadok oboznamujú nielen s činnosťou mestskej polície, ale získavajú aj miestnu a osobnú znalosť, ktorá je jedným zo základných predpokladov úspešnej práce mestského policajta.

mar

NIKTO BY SA NEMAL CÍTIŤ OSAMELO

Sociálna izolácia je jav, ktorý sa ešte viac zvýraznil prijatím opatrení pre zabránenie šírenia ochorenia COVID 19. Centrum dobrovoľníctva v Banskej Bystrici v spolupráci s Pedagogickou fakultou UMB spustilo prísľutný dobrovoľnícky program pod názvom Uši k duši – linka pre všetkých ľudí, ktorí sa izoláciou cítia byť osamelí.

Vznik programu je odozvou na súčasnú situáciu spôsobenú šírením koronavírusu a jeho potreba je potvrdená mnohými reakciami odborníkov v oblasti duševného zdravia, ktorí zaznamenávajú nárast duševnej nepohody. Dobrovoľnícky program bol inšpirovaný aj iniciatívami zo zahraničia. Od začiatku vyhlásenia epidémie na Slovensku podobný program zastrešuje aj Košické dobrovoľnícke centrum. „Cieľom tohto dobrovoľníckeho programu je poskytnúť ľuďom, pre ktorých je nútená izolácia zdrojom frustrácie a osamelosti, rozptýlenie ich myšlienok prostredníctvom telefonovania s dobrovoľníkmi. Tí sú predovšetkým z radov študentov pomáhajúcich profesií, ale aj iných, ktorí sa do tejto služby chcú zapojiť,“ upresňuje koordinátorka programu Veronika Kosková. Centrum dobrovoľníctva a Katedra sociálnej práce PF UMB spoločne vypracovali metodiku, dôkladne vyberajú a školia dobrovoľníkov pre tieto potreby. Linka funguje tak, že sa osamelý človek alebo napr. aj jeho príbuzní skon-

taktujú s Centrom dobrovoľníctva. Po prvom rozhovore sa ujasnia očakávania a predstaví sa celý systém fungovania linky. Následne sa v krátkej dobe ozve osamelému človeku dobrovoľník alebo dobrovoľníčka – akási spriaznená duša. „Nejde o odborné poradenstvo, ani o informačnú linku o koronavírusu, ale o krátke pravidelné telefonické hovory, ktoré majú osamelých ľudí povzbudiť, dávajú im priestor na porozprávanie sa o bežných radoch, starostiach, na vyrozprávanie sa z pocitov, ktoré zažívajú, na možnosť pozitívne sa naladiť a zvládnuť túto náročnú situáciu,“ dodáva Alžbeta Brozmanová Gregorová, ktorá zastrešuje nový program na Pedagogickej fakulte UMB a školia dobrovoľníkov na túto činnosť. V programe má každý dobrovoľník na linke prideleného jedného alebo dvoch ľudí, s ktorým si volá v dohodnutom čase. To zna-

mená, že systém je postavený na vybudovaní si dôverného vzťahu, keďže dobrovoľníci sa neobmieňajú, ale volajú stále tomu istému človeku. Dobrovoľníci majú k dis-

pozícii svojich tútorov a tútoriek z odborných radov a pravidelné supervízie, kde je možné prekonzultovať svoje otázky, postrehy, pocity a je im ponúknutá maximálna možná podpora. Sociálna izolácia je veľkou hrozbou paradoxne vo veľkých mestách. Vyľudnené obce však tiež skrývajú osamelé duše. Ukazuje sa tu teraz veľká výzva pre nás všetkých. Nájsť a osloviť týchto ľudí, pretože sú častokrát nespozorovaní a utiahnutí vo svojich domácnostiach. Ak poznáte vo svojom okolí takýchto seniorov, chorých, osamelých rodičov s deťmi či akýchkoľvek osamelých ľudí, alebo aj Vy potrebujete spriaznenú dušu, neváhajte kontaktovať Centrum dobrovoľníctva, n. o. na telefónnych číslach: 0908411917, 0908411927 alebo e-mailom na info@centrumdobrovolnictva.sk.

Centra dobrovoľníctva, n. o.

ODBER VZORIEK NA COVID-19

Vzhľadom na požiadavku zo zasadnutia Bezpečnostnej rady kraja začal Slovenský Červený kríž, územný spolok Banská Bystrica v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva Banská Bystrica s realizáciou odberov vzoriek na COVID-19.

Zriadená bola mobilná jednotka na odber vzoriek, ktorá umožní vyšetriť určené osoby na základe Odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky v súvislosti s chorobou COVID-19 spôsobenou koronavírusom SARS-CoV-2 pre poskytovanie klinickej mikrobiológie mobilným odborným miestom. Toto usmernenie a bližšie informácie sú zverejnené na webovej stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Informácie a odporúčania ku koronavírusu/Informácie COVID-19/Odber vzoriek na COVID-19.

SLOVENSKÝ ČERVENÝ KRÍŽ NEROZHODUJE O TOM, KTO BUDE OTESTOVANÝ

Po medializácii zariadenia novej mobilnej jednotky na odber vzoriek kontaktujú Slovenský Červený kríž, územný spolok Banská Bystrica ľudia, ktorí sa z rôznych dôvodov chcú dať otestovať. Záujem je samozrejme veľký, no každý otestovaný musí spadať do jednej z kategórií, ktoré určilo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Pred tým, ako ho zdravotníci otestujú, zároveň musí byť odporučený

obvodným lekárom a schválený epidemiológom z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ktorého je možné kontaktovať na tel. číslo 048/43 67 460.

Foto: MúB BB

Odborné miesto pri RÚVZ v Banskej Bystrici

ODBER JE MOŽNÝ V NASLEDOVNÝCH PRÍPADOCH:

- Osoby s respiračnou infekciou, ak je mierny priebeh infekcie dlhší ako 4 dni a ak nie je známa etiológia resp. zdroj infekcie;
- pozitívna cestovateľská anamnéza a prítomnosť respiračných príznakov;

- pacienti nad 65 rokov s respiračným infektom v zariadeniach sociálnych služieb alebo z krízovej linky;
- v 3. fáze epidémie rodiny exponovaných zdravotníckych pracovníkov;
- bežný alebo úzky kontakt u zdravotníckeho pracovníka;
- psycho-sociálno-spirituálne tímy pracujúce v zdravotníckych zariadeniach a v ambulanciách;
- deti s pozitívnou rodinnou anamnézou alebo cestovateľskou anamnézou a/alebo respiračnými príznakmi;
- tehotná, ak nemá skríning na Covid-19 v poslednom období alebo pri dôvodnom podozrení dieťaťa, ktoré s ňou žije v spoločnej domácnosti;
- pacienti s COVID-19 v domácom prostredí a majú sa dobre;
- ozbrojené zložky MV SR a MO SR podľa špeciálne vypracovaného postupu.

V prípade potreby však neváhajte telefonicky kontaktovať svojho lekára, a to najmä vtedy, ak ste prišli do styku s nakazenou osobou.

dmo

ODLOŽTE SI DÔLEŽITÉ HARMONOGRMY TÝKAJÚCE SA ODPADU

KEDY BUDEME ZBIERAŤ NEBEZPEČNÝ ODPAD NA VAŠEJ ULICI?

Približne jedno percento komunálneho odpadu tvorí nebezpečný odpad, ktorý v prípade uloženia na skládku môže kontaminovať životné prostredie. Mesto Banská Bystrica si toto riziko uvedomuje, a preto pre obyvateľov vytvára vhodné podmienky na jeho likvidáciu. Aj túto jar môžu Banskobystričania, ktorí chcú chrániť naše životné prostredie, odovzdať tento odpad počas mobilného zberu nebezpečného odpadu pracovníkom spoločnosti DETOX s.r.o., Banská Bystrica, ktorí ho profesionálne zneškodnia. Medzi odpad s obsahom škodlivých látok, ktorý môžete bezplatne odovzdať patria autobatérie a batérie, farby, lieky, motorové, jedlé, minerálne a syntetické oleje či olejové filtre, odpadové chemikálie, obaly a nádoby znečistené škodlivinami, ortuťové teplomery, plasty znečistené ropnými látkami, riedidlá a rozpúšťadlá, chemicky znečistené textilie, ustaľovače, vývojky a výbojky, chemicky znečistené vody, zvyšky pesticídov a insekticídov, žiarivky, elektrické a elektronické spotrebiče či odpady s obsahom nebezpečných látok.

Ilustračné foto: D. Fazekášová

Vzhľadom na zmenu legislatívy nie je možné prevziať azbest od fyzickej osoby. V prípade potreby preto kontaktujte spoločnosť, ktorá je Regionálnym úradom verejného zdravotníctva oprávnená na nakladanie s azbestom. Uvedené odpady, a to aj vo väčších množstvách, môžu obyvatelia mesta Banská Bystrica počas roka od pondelka do štvrtka (7:00 – 15:30 hod.) bezplatne odovzdať na prevádzke spoločnosti DETOX s.r.o. na adrese Zvolenská cesta 139, Banská Bystrica

(smer na Iľiaš/Mercury Market, prvá odbočka vpravo do priemyselného areálu), telefonický kontakt: 048/47 12 525. Počas mobilného zberu – 16. a 23. mája 2020, je možné odovzdať odpad aj na prevádzke, a to v čase od 8:00 do 13:00 hod. Podmienkou pre prevzatie odpadu je predloženie občianskeho preukazu, prekrytie dýchacích ciest a dodržanie minimálneho odstupu 2 metre.

UPOZORNENIE

Vzhľadom na aktuálnu situáciu spojenú s celosvetovou pandemiou žiadame každého, kto chce v uvedenom termíne odovzdať nebezpečný odpad počas mobilného zberu, aby si chránil tvár rúskom a dodržiaval minimálny rozstup 2 metre od ostatných obyvateľov. Zároveň Banskobystričanov žiadame o trpezlivosť. Nevytvárajte skládky odpadu na miestach zberu! V stanovenom termíne počkajte na zberové vozidlo spoločnosti DETOX s.r.o. Mimo uvedené zastávky nie je vzhľadom na časový harmonogram možné zastaviť, resp. zísť.

BANSKÁ BYSTRICA – Zberový okruh č. 1: 16. máj 2020

Trasa A – Boxer

Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Jána Švermu	parkovisko pri rešt. Úsvit	7:30 – 7:45
Internátna	parkovisko pri stredisku Astra	7:50 – 8:05
Slnecná	pred byt. domami č. 2 – 4	8:10 – 8:25
Internátna	otočka MHD	8:30 – 8:45
Tulská	bývalá otočka MHD	9:40 – 9:55
Moskovská	pri zastávke MHD	10:00 – 10:10
Oremská	pri nákupnom stredisku	10:15 – 10:30
Mládežnícka	rešt. Mladost – parkovisko	10:35 – 10:50
Okružná	parkovisko pri čistiarni	11:30 – 11:40
Spojová	parkovisko pri stred. Šalgotarián	11:45 – 12:00
THK	pri zastávke MHD (obchod)	12:10 – 12:25
Gaštanová	parkovisko pred ZŠ	12:40 – 12:55
Mlynská	križovatka na Čierťolí	13:10 – 13:20
Lúčičky 26		13:25 – 13:40

Trasa B – FL6

Na Graniari	Astrová (stojisko tried. odpadu)	7:30 – 7:45
Azalková		7:50 – 8:05
Jána Bakossa	medzi byt. domami č. 42 – 44	8:20 – 8:40
Severná	parkovisko pri drev. obchode	8:45 – 9:05
Ľuda Ondrejova	parčík	9:10 – 9:30
Jakubská cesta	pri pohostinstve	9:35 – 9:55
Nový Svet	bývalá otočka MHD	10:00 – 10:15
Uľanská cesta	oproti kostolu	10:20 – 10:35
M. Rázusa 23 – Fortnička		10:55 – 11:10
J. Cikera – F. Švantnera	križovatka pri divadle	11:15 – 11:25
Mičinská cesta 32	parkovisko	11:30 – 11:50
Golianova – Uhlisko	oproti ZŠ	11:55 – 12:15
Viestova – Uhlisko	parkovisko	12:20 – 12:30
Trieda SNP	pred ZŠ	12:35 – 12:50
Trieda SNP	oproti športovému gymnáziu	12:55 – 13:10

BANSKÁ BYSTRICA – ZBEROVÝ OKRUH č. 2: 23. máj 2020

Trasa C – Boxer

Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Strmá – Rudlová	pohostinstvo (pod zvonnicou)	7:30 – 7:50
Hlboká č. 1	parkovisko pri obchode	7:55 – 8:15
Ďumbierska	obchodné stredisko Obušok	8:20 – 8:40
Belveder	pri detskom ihrisku	8:50 – 9:05
Poľná – Malach. cesta	potraviny Stupy	9:40 – 10:00
Poľná pri garážach	oproti ZŠ Mládežnícka	10:00 – 10:15
Bernoláková	oproti byt. domu č. 9 (parkovisko)	10:20 – 10:35
Radvanská	oproti byt. domu č. 2 (parkovisko)	10:35 – 10:50
Rudlovská cesta	pohostinstvo „Na rázcestí“	11:30 – 11:40
Tatranská	parkovisko domy č. 2, 4, 6	11:45 – 12:00
Tatranská	parkovisko pred Saleziánmi	12:05 – 12:20
Starohorská	medzi byt. domami č. 38 – 40	12:25 – 12:40
Rudohorská	zast. MHD pri potravinách IDA	12:45 – 13:00

Trasa D – FL6

A. Sládkoviča	parkovisko pri pošte	7:30 – 7:45
Pršianska terasa	oproti zast. MHD Medená	7:50 – 8:00
Podháj	za ihriskom (IBV)	8:05 – 8:20
Podháj	pri byt. dome č. 43 (ihrisko)	8:25 – 8:40
Čerešňová	oproti zastávke MHD	8:45 – 9:00
Rakytovce	oproti obchod. stredisku	9:10 – 9:25
Cesta k nemocnici	dvor byt. domov č. 35	9:50 – 10:05
Pieninská	otočka MHD	10:15 – 10:30
Kráľovohofská	pod obch. stredisko SALVE	10:35 – 10:55
Senická cesta	otočka MHD	11:10 – 11:30
Šalkovská cesta	parkovisko pri pohostinstve	11:45 – 12:05
Iľiašská cesta	bývalé potraviny (orient. č. 86)	12:30 – 12:45

ČAKÁ NÁS ZMENA PRI ZBERE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU Z RODINNÝCH DOMOV

Od 1. mája 2020 dôjde k zmene vývozných dní zberu zmesového komunálneho odpadu z rodinných domov. Dotkne sa mnohých ulíc v meste, no jej cieľom je sceľovanie zvozových rájónov a optimalizácia zvozových trás zberovou spoločnosťou Marius Pedersen a.s. tak,

aby sa znížila dopravná zaťaženosť ulíc mesta a zefektívnil sa samotný výkon zberu odpadov. Ostatné základné podmienky zberu zmesového komunálneho odpadu, ako aj frekvencia zberu raz do týždňa zostávajú nezmenené. Zmena vývozných dní sa dotkne i prevádzok

právnických osôb a podnikateľov, ktorí budú informovaní individuálne. Harmonogramy zberu komunálneho odpadu sú zverejnené aj na webovej stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Život v meste/Odpady, verejné priestranstvá/Nakladanie s odpadmi.

Dni zberu	Časť mesta/Ulica
Pondelok	Banská Bystrica – centrum, Fortnička, Sídliisko: 29. augusta, Cesta k nemocnici, Cesta na amfiteáter, Horná, Janka Kráľa, Jegorovova, Kollárova, Komenského, Nám. Š. Moyses, Petelenova, Robotnícka, Šoltésvej, Terézie Vansovej Radvaň: Bočná, Cintorínska, Jarná, Jesenná, Kalinčiakova, Krátka, Letná, Malachovská cesta, Na Motyčinách, Pod Suchým vrchom, Poľná, Pršianska cesta, Radvanská, Stredná, Stromová, Stupy, Zimná Uhlisko: 9. mája, Bellušova, Boženy Němcovej, Družstevná, Hronské predmestie, Hviezdoslavova, Jesenského, Lesná, Mičinská cesta, Na Starej tehelni, Na Uhlisku, Pod Kalváriou, Pod rybou, Pod Turíčkou, Pod Urpínom, Timravy, Žltý piesok
Streda	Banská Bystrica – centrum, Trosky, Laskomer, Karlovo, Slnečné stráne: Cesta na štadión, Cmárovo, Dobšinského, Hečkova, Laskomerská, Ľuda Ondrejova, Na Karlove, Na Troskách, Pod vysielacom, Slnečné stráne, Šimona Jurovského Iliaš: Iliaška cesta Jakub: Harmanecká cesta, Hrušková, Jakubská cesta, Nový Svet, Ovocná Kostiviarska: Jelšová, Kostiviarska cesta, Topolová Kráľová: Podháj, Sládkovičova, Sokolovská, Zvolenská cesta Kremnička: Borievková, Brezová, Čerešňová, Drienková, Jabloňová, Kremnička, Plánková, Šípková, Trnková Majer: Majerská cesta, Stavebná Pršianska Terasa: Ametystová, Bronzová, Diamantová ulica, Jantárová ulica, Jaspisová ulica, Malachitová, Medená, Mosadzná, Opálová, Platinová ulica, Rubínová, Rumelková ulica, Topasová ulica, Tyrkysová ulica, Zafírová ulica, Zlatá, Železná ulica Rakytovce: Borovicová, Brestová ulica, Klenová ulica, Liesková ulica, Rakytovská cesta, Smreková, Vrbová Šalková: Fraňa Kráľa, Hronská, Jiráskova, Lupčianska, Mieru, Podjavorinskej, Poľovnícka, Ponická ulica, Šalkovská cesta Uľanka: Jozefa Mistrička, Uľanská cesta
Štvrtok	Banská Bystrica – centrum, Graniar, Belveder: Astrová, Azalková, Bakossova, Dolná, F. Švantnera, Figaša Bystrého, Horné Záhrady, Hurbanova, Jána Chalupku, Križna, Kuzmányho, Ladislava Hudeca, M. Hattalu, M. M. Hodžu, Murgašova, Muškátová ulica, Na Graniari, Nad Plážou, Námestie SNP, Národná, Partizánska cesta, Pod Jesenským vrškom, Profesora Sáru, Ruttikaya Nedeckého, Skuteckého, Školská, Tajovského, Vajanského námestie, Záhradná Fončorda: Bagarova, Gorkého, Jazmínová, Kovačická ulica, Kvetinová, Nešporova, Nové Kalište, Spojová, Tichá, Vršacká ulica, Wolkerova, Zadarská ulica, Zelená Rudlová: Dedinská, Kapitána Jaroša, Marka Čulena, Mladých budovateľov, Odbojár, Pod Banošom, Pod Hôrkom, Rudelinova ulica, Rudlovská cesta, Ružová, Strmá, Zdenka Mikulu Sásová: Agátová, Dubová, Ďumbierska, Garbanka, Haškova, Hlboká, Inovecká, Magurská, Na Dolinky, Na plaváreň, Na Tále, Na Zábave, Pod cintorínom, Pod Skalkou, Sásovská cesta, Stránska, Surovská, Tatranská, Veterná Senica: Cementárenská cesta, Na Hrbe, Senická cesta
Piatok	Banská Bystrica – centrum, Jesenský vršok: Alexandra Matušku, Horná Strieborná, Jána Bottu, Katovná, Lazovná, Mikuláša Kováča, Petra Karvaša, Stoličková Podlavice: Jaseňová, Jedľová, Lipová, Lúčičky, Na Lúčkach, Pod Dúbravou, Podlavická cesta, Povstalecká cesta, Priehrada, Ulička, Višňová Skubín: Buková, Mlynská, Na Čiertolí, Na úbočí, Pestovateľská, Pod Stráňou, Skubínska cesta, Záhumnie, Závoz

JARNÝ ZBER BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÉHO ODPADU ZO ZÁHRAD

Jarné obdobie v záhrade sa často spája s orezom stromov a kríkov či s prácami, pri ktorých vzniká väčšie množstvo biologicky rozložiteľného odpadu (BRO). Bioodpad tvorí približne 40 až 50 percent hmotnosti vzniknutého komunálneho odpadu. Obyvatelia mestských častí s prevažujúcou zástavbou rodinných

domov môžu využiť odvoz biologicky rozložiteľného odpadu prostredníctvom pristavených veľkoobjemových kontajnerov. Cieľom jarného kampaňového zberu BRO v meste Banská Bystrica je najmä zníženie množstva tohoto odpadu ukladaného na skládke, a tiež prevencia vzniku nelegálnych skládok. Vyzý-

vame obyvateľov mesta, aby BRO zo záhrady zhodnocovali výhradne kompostovaním na vlastnom pozemku, zapojili sa do jeho zberu prostredníctvom 240 l či 660 l nádob, odviezli tento odpad do zberného dvora alebo ho uložili do pristavených veľkokapacitných kontajnerov podľa harmonogramu.

V termíne 25. – 26. apríla budú kontajnery pristavené v týchto lokalitách:

• Križovatka M. Rázusa a T. Vansovej • 2. Záhradná – križovatka s Tajovského ul. • Astrová – koniec ulice plocha pod Azalkovou • Na Graniari križovatka Astrová – ihrisko • A. Matušku – detské ihrisko • Prof. Sáru 6 • Hviezdoslavova 50 – križovatka na Žltý piesok • Hviezdoslavova 35 – 39 • Bellušova 9 (k bytovke) • ulica Timravy križovatka s ulicou Na Uhlisku • Jegorovova 2 • Majerská cesta 21 – 23 k zastávke MHD • Šalková – námestie • Šalková – konečná MHD • Senická cesta – konečná MHD • Senická cesta – pri bývalej MŠ • Iliaš – bývalý obchod • Rakytovce (veža, „separáky“) • Smreková (pri poslednej bytovke) • Kremnička (Čerešňová – zvonica) • Jabloňová (koniec ulice) • Podháj 70 (rodinné domy) • Poľná 1 (vnútroblok) • Poľná x Malachovská (za zastávkou) • Pršianska terasa – Medená 1 – bytový dom • Zelená – pod oporným múrom pri spodných schodoch • Limbová 7 – 17 • Mlynská (bývalý obchod) • Skubín (otočka MHD) • Suchý vrch – Zimná ul.

V termíne 02. – 03. mája budú kontajnery pristavené v týchto lokalitách:

• Ľ. Ondrejova – park • Hlboká (obchod) • Strmá (otočka MHD) • Inovecká (v zákrute na chodníku) • Kostiviarska – Topolová ul. – Kozie nám. • Jakub – kostol • Jakub – ihrisko • Nový svet – otočka • Uľanka – bytové domy • Uľanka – kostol • Uľanka – začiatok • Uľanka – obchod

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev, MsÚ BB

NA SLOVÍČKO K AKTUÁLNEJ TÉME

JÁN NOSKO :: PRIMÁTOR

■ Ako sa aktuálna situácia súvisiaca s pandemiou dotkla Banskej Bystrice?

Koronavírus zmenil životy ľudí na celom svete. Sledovali sme vývoj v iných krajinách a bola len otázka času, kedy to zasiahne Slovensko, a teda aj Banskú Bystricu. Naša samospráva začala prijímať opatrenia hneď prvý marcový týždeň. Bol to komplex nariadení, ktoré sme museli vydať. Maximálne sme obmedzili podujatia, apelovali sme na organizátorov zápasov, z noci na ráno bolo zriadené call centrum a aj vďaka pomoci rôznych dobrovoľníkov a organizácií sme mohli začať rozdávať rúška či zabezpečovať nákup liekov

a potravín pre osamelých seniorov. Preukázal sa tímový duch a som veľmi rád, že k tomu prispejú aj samotní Banskobystričania. Dodržiavajú nariadenia, sú disciplinovaní a ulice aj námestia sú prevažne prázdne. Prijali sme to s pokorou a za to som všetkým vďační. Trošku ma mrzí nízka testovanosť, a preto vyzývam ľudí, ktorí sú či boli v karanténe alebo prišli do styku s takouto osobou, aby sa nebáli a oslovili Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici. Nakoľko bola zriadená mobilná jednotka na odbery, zavolať môžu na tel. č. 048/43 67 460, vďaka čomu v prípade potreby získajú súhlas, aby mohli byť otestovaní.

■ COVID-19 ovplyvnil životy ľudí. Dotkne sa aj fungovania mesta? Spolu s viceprimátormi ste sa rozhodli, že počas tohto obdobia budete poberať iba zákonom stanove-

né minimálne platy bez navýšenia. Na čo budú financie použité?

Táto situácia určite ovplyvní každého z nás. Tak, ako iné mestá, aj my očakávame, že budeme mať problémy v oblasti bežných príjmov, a preto samospráva už teraz pripravuje krízový ekonomický scenár. Budeme si musieť zvyknúť na to, že možno nie všetky služby budú v nasledujúcom období poskytované v takom rozsahu, na aký sú obyvatelia zvyknutí. Aj ako samospráva musíme prísne dodržiavať opatrenia, nakoľko v prípade nákazy jedného človeka sa v karanténe ocitne celý mestský úrad aj rodiny zamestnancov. Pokiaľ ide o peniaze z môjho platu, a tiež z platu mojich dvoch zástupcov, použité budú v rámci krízového fondu na zakúpenie rúšok, dezinfekčných roztokov či iných ochranných pomôcok. Sú ciele určene a verím, že splnia svoj účel.

ZUZANA STANOVÁ :: REGIONÁLNA RIADITEĽKA SLOVENSKEHO ČERVENÉHO KRÍŽA

■ Slovenský červený kríž vykonáva odbery vzoriek v rámci nášho kraja. Ako to celé prebieha?

Odbery vykonávame v mobilnej jednotke, ktorá sa nachádza v Banskej Bystrici medzi Regionálnym úradom verejného zdravotníctva a infekčným oddelením. Naši dobrovoľníci odoberajú vzorky dvakrát do týždňa, a to vždy v utorok a vo štvrtok od 9:00 do 12:00 hod. Za deň dokážeme odobrať cca 30 – 40 vzoriek. Treba si však uvedomiť, že to nie je plošný skrining. To znamená, že nemôže prísť každý. Toto miesto vzniklo na podnet Bezpeč-

nostnej rady kraja a mesta Banská Bystrica a je to prísne koordinované s RÚVZ. My sme len výkonná zložka. Ráno dostaneme zoznam, koľko odoberov musíme vykonať. Je to presne na kód, meno a čas. Na takýto zoznam sa dá dostať po konzultácii s lekárom a epidemiológom. Výtery sa robia cez nos a cez ústa. Je pravda, že stery sa berú z hlbšia, čo môže byť nepríjemné, no ak chce človek pokojne spať, nie je problém absolvovať to.

■ Ako v tejto situácii pristupujete k ľuďom bez domova?

Slovenskému Červenému krížu problematika bezdomovectva nie je cudzia, pretože od roku 1998 ubytovávame 120 bezdomovcov denne. Od vtedy sme nemali ani raz výluku či zatvorené, a aj keď iné samosprávy zavreli pre koronavírus, my nie. Radšej sme sprísnil

epidemiologické opatrenia, aby tí ľudia neprešpávali po parkoch či lavičkách. Stále máme nocľaháreň otvorenú. Prevádzkujeme aj dva útulky, kde zatiaľ nemáme nikoho chorého a vnímam to tak, že opatrenia, ktoré sme zaviedli sa vyplatili. Aj keď sú to ľudia bez domova, sú zdraví. Pokiaľ ide o marginalizované skupiny obyvateľstva, problém bol v tom, že sa začali vraci z zahraničia, pretože stratili prácu. Možno opatrenie o štátom kontrolovanom karanténnom zariadení malo prísť o niečo skôr, ako prišlo. Vedeli by sme tak predísť skrytým ohniskám. Teraz vidím ako riešenie už len to, že dokážeme vycestovať kdekoľvek v rámci kraja a plošne tieto ohniská pretestovať. Či už celú dedinu alebo aj rómsku osadu. Zatiaľ hľadáme možnosti finančnej podpory a chceme, aby sa začalo testovať ešte viac, ako doteraz.

ANASTASIA KUZMINOVÁ :: ŠPORTOVKYŇA

■ Mnoho ľudí teraz trávi svoj čas prevažne doma. Ako vnímate toto obdobie Vy z pohľadu športovkyne a matky?

Na Slovensku je karanténa už mesiac, a to pre mňa znamená štyri týždne vo funkcii matky dvoch detí na plný úväzok, skúška pedagogicko-výchovných schopností, psycho-emocionálnej vytrvalosti a vyhľadávanie vhodných aktivít pre celú rodinu bez ohrozovania iných, najmä v domácich podmienkach či v prírode blízko domova. Je cítiť, že deti boli zvyknuté na iný režim v škole a škôlke. Už im chýbajú kamaráti, a tiež aktivity v krúžkoch a na športoviskách. Zruše-

nie všetkých podujatí a Letných olympijských hier v Tokiu prinieslo veľa zmien aj do mojich plánov. Mala som byť súčasťou mnohých pripravovaných športových projektov na Slovensku a tešila som sa, že svojou účasťou budem môcť opäť prispieť k rozvoju športu v krajine.

■ Ako sa podľa Vás športovcov dotkne zrušenie podujatí, na ktorých mohli zbierať body a plniť potrebné limity?

Táto vážna situácia vplyva na šport na Slovensku i v celom svete. Dnes existujú základy likvidujúce šport a znamenajú definitívne predčasné ukončenie súťaženia počas športovej sezóny 2019/2020. Na Slovensku je až do odvolania zakázané organizovať verejné športové podujatia, a zakazuje sa tiež prevádzka telovýchovno-sportových zariadení, čo vylučuje aj akúkoľvek individuálnu prípravu špor-

tovcov v takýchto zariadeniach. Profi športovci musia pokračovať v tréningoch doslova v domácich podmienkach. Radi sa navzájom povzbudzujú a motivujú k cvičeniu doma aj priaznivcov akýchkoľvek športov. Olympijské hry sú preložené na budúci rok, a zrejme je to dobré rozhodnutie pre všetkých športovcov. Aj keď pre niektorých to znamená predĺžiť si kariéru o rok... Nie som si istá, či to všetkých športovcov poteší. Príprava na olympijské hry nie je jednoduchá. Nejde len o fyzický výkon, ale aj o psychickú stránku. Nevieť si predstaviť, aký zmätok to vyvolalo v každom športovcovi, ktorý si už odrátaval dni do hlavnej súťaže olympijského cyklu (čo sú štyri roky), a podľa toho zariaďoval fungovanie všetkých vecí vo svojom živote. Každá zmena bolí, no pokiaľ ide o zdravie, táto zmena má byť akceptovaná.

dmo

NIELEN BÁSNIK A KŇAZ...

ANDREJ BRAXATORIS SLÁDKOVIČ

Dňa 30. marca sme si pripomenuli 200 rokov od chvíle, čo v Krupine uzrel svetlo sveta syn učiteľa a spisovateľa Andreja Braxatorisa ANDREJ. Je známy predovšetkým ako evanjelický kňaz a básnik, no menej sa už vie, ako prežíval svoje detstvo, študentské roky, kde pôsobil pred vysvätením za kňaza, kto boli jeho predkovia, koľko mal súrodencov, vlastných detí či to, kto boli jeho najvernejší priatelia.

Andrej Sládkovič sa síce narodil v Krupine, ale jeho predkovia pochádzajú z nášho blízkeho okolia. Otec aj starý otec sa narodili v Hronseku, prastarý otec bol obyvateľ Peťovej (dnes súčasť Vlkanovej), otcova matka a jej predkovia boli z Radvane. Sládkovič bol z mnohohodetnej rodiny svojho otca, ktorý mal s prvou manželkou Teréziou Bartolomeidesovou 14 detí (Andrej bol ôsmy) a s druhou manželkou Alžbetou Kellnerovou ešte tri deti. Medzi nimi bol vekový rozdiel 32 rokov. Pri narodení poslednej sestričky Márie Magdalény mal Andrej 18 rokov, ale jeho najstarší brat Karol, kňaz a spisovateľ mal už 32 rokov a sám bol otec. Andrejova matka pochádzala z významnej učiteľskej rodiny Bartolomeidesovcov. Starý otec Andreja Ján Braxatoris a prastarý otec Andrej Braxatoris boli kožušníci. Otec Andrej Braxatoris bol jediným synom svojho otca, lebo ten veľmi mladý zomrel. Stará mama Mária Groszmanová sa potom vydala za kuchára šľachtickej rodiny Géczyovcov Mateja Kojnoka a presťahovala sa s ním do Ladzian, kde bol panský správca. U starej matky v Ladzanoch chodil prvé roky do školy najstarší brat Karol, a o niekoľko rokov tam necelý školský rok ako pomocný učiteľ (collega) strávil Andrej. Na žiadosť otcovu „hnaný žitia nevôľou“ musel po 6. ročníku opustiť lýceum v Banskej Štiavnici, lebo otcov plat nestačil uživiť rozrastajúcu sa rodinu. Z listu staršiemu bratovi Danielovi cítil pesimizmus a obavy z nejasnej budúcnosti. Našťastie, sa jeho celoživotnému priateľovi Ľudovítovi Bohdanovi Groszmannovi (pochovaný je na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici), spolužiakovi z lýcea podarilo presvedčiť Andrejovho otca, aby sa Andrej mohol vrátiť do školy. Aby nezaťažoval rodinný rozpočet Ľ. B. Groszman mu prepustil doučovanie detí v rodine farbiara Jána Pischla a Zuzany Dymákovovej, ktorí mali 14 detí. Po jeho odchode do Prešporka prevzal Andrej aj doučovanie detí v rodine staršieho brata Jána Pischla garbiara a ťažiara Pavla a jeho druhej manželky zemianky Kataríny Goldbergerovej. Tu sa zoznámil s Marínou, rovnako starou dcérou Pavla Pischla, ktorá v našom meste jeden rok navštevovala dievčenskú školu profesora a významného vedca Andreja Christiána Zipsera (s výborným hodnotením). Po skončení lýcea a návrate z Prešporského štúdia bol Andrej v školskom roku 1842/1843 domáci učiteľ v Hodruši v rodine kováča Andreja Lukáča a jeho druhej manželky Anny Pischlovej, Maríninej sesternice. Po krát-

Andrej Braxatoris Sládkovič

Foto: ŠVK – Literárne a hudobné múzeum v BB

kom štúdiu na univerzite v Halle bol Andrej Sládkovič opäť domáci učiteľ, a to v šľachtickej rodine Petra Bezegha v Rybároch. Až v roku 1847 bol vysvätený za kňaza a mohol dostať faru, a potom aj „Maru“. Oženil sa s Antóniou Júliou Sekovičovou, dcérou panského správcu grófov Telekyovcov v Hronseku. Na prvej kňazskej stanici v Hrochoti sa mu narodilo päť detí – Oľga, Cyril Andrej (je pochovaný na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici), Helena, Miloš Mojmir a Ladislav Juraj. Helenu pokrstil otec Andrej, ostatné deti švagor, farár z Hornej Mičinej Samuel Hoič. Posledného synčeka však otec sám aj pochovával. V Radvani sa stal otcom ešte štyrikrát. Tu sa mu narodili synovia Stanislav, Andrej, Martin Metod a Andrej Ľudovít. Prvého krstil Samuel Hoič, ďalších dvoch bystrický kňaz Anton Pentzel, posledného otec Andrej. Žiaľ, okrem Martina Metoda traja synčekovia zomreli. Prvého pochoval Anton Pentzel, ďalších dvoch priateľ August Horislav Krčmery z Hronseku. V roku 1861 v dňoch 6. a 7. júna sa Andrej Sládkovič zúčastnil na Memorande v Martine. Išiel tam spolu s otcovým bratrancom, učiteľom z Horných Pršian, Jánom Furdikom na konskom povelze. Jurko – Jánov syn, ktorý mal 13 rokov, išiel s nimi, lebo sa musel počas slávností starať o voz a kone. Ktovie, aký osud stihol pamätný pohár, ktorý Sládkovič ako zapisovateľ slávností dostal? Pamätný prsteň, ktorý dostávali účastníci memoranda ostal

v rodine Jána Furdika. Radvanský evanjelický chrám, v ktorom pred momentálnou situáciou spojenou s celosvetovou pandémiou mali byť oslavy 200. výročia narodenia Andreja Sládkoviča, sa stal pre rodinu Braxatorisovcov miestom mnohých radostných i smutných udalostí. Ako prvý sa v ňom v roku 1833 oženil najstarší brat Karol Braxatoris. Vzal si Emiliu, dcéru radvanského kňaza Daniela Dobáka. Sobášil ho spolužiak z univerzity v Jene, banskobystričský kňaz, Karol Kuzmány. V tomto chráme boli pokrstené štyri deti Andreja Sládkoviča a tri z nich aj pochované. Tu sa vydávali aj dcéry Oľga (za kňaza a náboženského spisovateľa Jána Mocku zo Senice-Čáčova) a Elena (za otcovho nástupcu Jozefa Hodžu). Krstené tu boli tri vnúčatá (dve z nich aj pochované) i manželka Andreja Sládkoviča a dcéra Helena s manželom. V otcových šľapajach ako kňaz, spisovateľ a prekladateľ išiel posledný žijúci syn Martin Metod. Bol kňaz v Senici a jeden z jeho synov Pavol Braxatoris 40 rokov spolupracoval so skladateľom Gejzom Dusikom ako libretista. Spolu vytvorili viac ako 200 populárnych piesní a 7 operiet. Mnohé z nich znejú z éteru dodnes.

Hrob Andreja Sládkoviča

Foto: MŠÚ BB

Andrej Sládkovič zastával počas svojho života okrem úlohy kňaza, básnika a národno-kultúrneho pracovníka či cirkevného funkcionára aj úlohu učiteľa, vychovávateľa, radcu, a v rodine tiež úlohu syna, manžela, otca, brata, švagra, strýka, zaťa, bratranca i priateľa.

Eva Furdiková

SPOMÍNAME NA NEDÁVNU INDUSTRIÁLNU HISTÓRIU MESTA

STAVOINDUSTRIA BANSKÁ BYSTRICA

Do kroniky mesta Banská Bystrica určite patrí aj zmienka o významnej banskobystrickej stavebnej organizácii Stavoindustria. Jej história je naplnená poctivou prácou tisícok zamestnancov pracujúcich na stavbách, v dielňach a výrobných halách od 1. januára 1951. Na tieto časy spomína jeden z celoživotných pracovníkov Stavoindustrie pán Július Halaj.

Stavoindustria Banská Bystrica bola stavebná firma s pôsobnosťou na Slovensku. Jej stavby sa však nachádzajú aj v terajšej Českej republike a v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu. Závod Hlavnej stavebnej výroby Stavoindustria, národný podnik, alebo v skratke HSV, vznikol 1. januára 1951 a jeho prvým riaditeľom sa stal Július Pavlis.

SÍDLLO BOLO V RADVANI

HSV Banská Bystrica bola konkrétne na Radvanskej ulici č. 30. Základ vtedajšej činnosti HSV tvorili stavby Tri Duby – letisko, vojenské priestory na Lešti, na Krížnej, bytová výstavba na Fončorde a DINAS v Banskej Belej. Sídlo administratívy HSV bolo od roku 1955 na Námestí 1. mája (dnes Strieborné námestie), keď sa dostavala budova, ktorá existuje doteraz. Poslaním HSV bolo zabezpečovať výstavbu priemyselných a vojenských stavieb. Presne 1. januára 1955, štyri roky od vzniku podniku, došlo k rozsiahlej reorganizácii firmy a k pričleneniu stavieb v Prešove, Moldave, Poprade, Kežmarku, Veľkej Ide, v Liptovskom Mikuláši, Martine a Žiline. Veľa stavieb vzniklo aj v Banskej Bystrici a jej okolí – sídlisko Nová stanica Banský Bystrica, bytovky na Bakossovej ulici, staré sídlisko Fončorda, sídlisko Uhlisko Banská Bystrica, základné školy (Na Uhlisku) a stredné školy (Zdravotnícka), areál Slovenka, Biotika Slovenská Ľupča, Bučina Zvolen, obilné silá Breziny a Slovenská Ľupča, časť VŠŽ Košice, kompresorová stanica Veľké Zlievce, Hotel LUX, Pamätník SNP, ČSAD Banská Bystrica, letecké opravovne Kráľová, sídlisko Kráľová, Tesla Banská Bystrica, Mliekareň Zvolen, ZŤS Slovenská Ľupča, Pivovar Banská Bystrica, LIAZ Veľký Krtíš, Plynovod Orenburg – kompresorová stanica Frolovo, gumárne v Etiópii, garbiaren v Edjerse-Mogio. V Českej republike nemocnica v Chomutove, Bonex Teplice a ďalšie stavby. V závode HSV Banská Bystrica pôsobili títo riaditelia: Július Pavlis (1. 1. – 30. 10. 1951), Ing. Július Polanský (1. 11. – 31. 12. 1951), Július Valky (1. 1. – 31. 12. 1952), Ing. Ján Broska (1. 1. 1953 – 30. 3. 1958), Vladimír Konček (1. 4. 1958 – 30. 3. 1960), Ing. Július Kinka (1. 4. 1960 – 30. 3. 1963), Vincent Chudovský (1. 4. 1963 – 31. 12. 1971), Dušan Lubelan (1. 1. 1972 – 31. 1. 1999).

Administratívna budova závodu HSV Banská Bystrica, ktorá dodnes stojí na Striebornom námestí

Foto: Publikácia Stavoindustria – Stredoslovenský kraj

Pamätník SNP Banská Bystrica

Foto: Publikácia Stavoindustria – Stredoslovenský kraj

DOŠLO K ORGANIZAČNÉMU ROZČLENENIU

A to dňa 1. januára 1972, keď sa vytvorilo nové podnikové riaditeľstvo Stavoindustria Banská Bystrica so sídlom vo vtedajšom Robotníckom hoteli na Zvolenskej ceste v Radvani – Kráľovej. Jeho organizáciou a riadením bol poverený Vincent Chudovský, ktorý bol v tom čase riaditeľ závodu HSV Banská Bystrica. Do novovytvoreného podniku sa zlúčil existujúci závod HSV Banská Bystrica, závod Pridruženej stavebnej výroby (PSV) Kráľová, závod HSV Liptovský Mikuláš a odčlenený závod od Hutných stavieb Košice so sídlom vo Zvolene. Súbežne sa začalo s projektovaním nového Závodu ťažkej montáže, zemných prác a ocelových konštrukcií v Hronseku. Tento závod sa kompletne postavil a jeho práca sa uskutočňovala na stavbách Stavoindustrie aj v Českej republike. Zároveň sa pripravovala stavba administratívnej budovy Podnikového riaditeľstva na Fončorde na Švermovej ulici, ktorá sa stávala za brigádnickej pomoci zamestnancov podnikového riaditeľstva. Do prevádzky bola uvedená vrátane kuchyne, jedálne, ordinácie všeobecného lekára

a zubného lekára. Teraz je v tejto budove sídlo Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky. Taktiež v Kremníčke sa vyprojektovalo Stredné odborné učilište stavebné, ktoré slúži svojmu účelu ako Stredná odborná škola stavebná a naďalej vychováva odborníkov v stavebníctve. Na postoch riaditeľov novovytvoreného podniku sa postupne vystriedali páni Vincent Chudovský, Aristid Šediba, Ing. Štefan Matúš, Ing. Peter Kováč a Ing. Ján Halgaš.

NAJVÝZNAMNEJŠIE STAVBY

„Rozhodne historicky najkrajšou stavbou Stavoindustrie v Banskej Bystrici zostane natrvalo Pamätník SNP, ktorého vybudovaním vzdal náš početný pracovný kolektív hold hrdinom SNP. Stavbu vyprojektoval doc. Ing. architekt Dušan Kuzma. Jeho výstavbu zabezpečili vybrané pracovné kolektívy banskobystrického závodu HSV a PSV pod vedením vedúceho strediska Antona Banku a stavbyvedúcich Ing. Jána Vicianu a Vladimíra Ondrejku. Pamätník bol slávnostne odovzdaný svojmu účelu pri príležitosti 25. výročia SNP v roku 1969,“ uvádza sa na strane 67 v knihe Stavoindustria – Stredoslovenský kraj, ktorú zostavila redakčná rada Stavoindustria, n.p., Banská Bystrica v roku 1976. K 30. výročiu bol odovzdaný areál Pamätníka na Kališti. Mimo pamätníka išlo o rozsiahle stavebné úpravy priestranstiev. Takmer všetky práce uskutočnili pracovníci banskobystrického závodu v rámci dobrovoľných pracovných brigád. Podnik vyprodukoval práce za viac ako 10 miliárd vtedajších korún. Celkovo bolo realizovaných 500 stavieb v 75-tich sídlach. Medzi tie najvýznamnejšie v našom meste a okolí patrí sídlisko Prednádražie Banská Bystrica, sídlisko Fončorda, Bakossova ulica, areál ČSAD Banská Bystrica, areál Biotika Slovenská Ľupča, Hotel Lux i Pamätník SNP, ktorý bol realizovaný novou technológiou. V týchto a ďalších nemenovaných stavbách po celom Slovensku aj v zahraničí je zhmotnený um, práca a osudy tisícok zamestnancov podniku. Tieto stavby slúžia, a ešte dlho budú slúžiť, ľuďom. Zostanú tu aj dlho potom, čo na generáciu, ktorá pritom bola, budeme už len spomínať.

Július Halaj

OBSTARÁVAME ZHOTOVITEĽA NA VÝSTAVBU MESTSKÉHO MLÁDEŽNÍCKEHO ŠTADIÓNA V RADVANI

Zámer realizovať Mestský mládežnícky štadión v Radvani oznámilo mesto Banská Bystrica ešte v januári 2018. O tom, že cesta od myšlienky k realizácii projektov môže byť časovo náročná, sa samospráva presvedčila aj v tomto prípade. Po zverejnení štúdie s vizualizáciou nového futbalového centra pre mládež bola obstaraná projektová dokumentácia. Samotnú prestavbu športoviska určeného na výchovu mladých futbalových nádejí zabrzdlili procesy získania územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Po dvoch rokoch je dnes projekt v štádiu verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby. Ak počas neho nevzniknú žiadne komplikácie, základný kameň plánuje vedenie mesta položiť na prelome mája a júna tohto roka.

Dve futbalové ihriská, ktoré sa nachádzajú medzi ulicami Sládkovičova a Podháj v Radvani nemajú v súčasnosti veľké využitie. Mestský mládežnícky štadión bude slúžiť predovšetkým pre potreby tréningového procesu mládežníkov a na organizovanie športových podujatí na lokálnej či národnej úrovni. „Zámer vybudovať Mestský mládežnícky futbalový štadión vznikol v roku 2017, keď sme boli Európskym mestom športu.

Z prieskumov sme zistili, že je potrebné dobudovať aj futbalovú infraštruktúru, ktorá bola a je dlhodobo poddimenzovaná. Naším cieľom je vytvoriť podmienky na výchovu, rozvoj a rast mladých futbalistov. Som rád, že po dlhých procesoch sa dostávame takmer do finále. Športové srdce bije vo všetkých kútoch Banskej Bystrice a futbal vždy do nášho mesta patril. Som presvedčený, že tento projekt je ďalším z mnohých krokov, ktorými pomáhamo futbalu prinavrátiť pozíciu, ktorú kedysi v meste pod Urpínom mal,“ hovorí primátor Ján Nosko. Keďže ide o finančne náročný projekt, v prvej fáze plánuje mesto zabezpečiť prestavbu hlavnej futbalovej plochy, na ktorej bude umelý trávnik. Existujúca betónová tribúna bude zrekonštruovaná a doplnená o prestrešenie. Zároveň pribudne nová päťradová tribúna a ďalšie miesta. Prvotná myšlienka vybudovať zázemie formou kontajnerového systému bola prehodnotená po obstaraní projektovej dokumentácie. Mesto zmenami reaguje nie-

Vizualizácia zázemia pre futbalistov, funkcionárov či médiá

Vizualizácia: MsÚ BB

len na normy a predpisy, ale aj na životnosť projektu a minimálny rozdiel v cene. Podľa súčasného projektu nahradí kontajnery murovaná budova. Z dôvodu inžinierskych sietí bude z pôvodnej lokality presunutá a umiestnená pozdĺž hlavnej cesty na Sládkovičovej ulici. „Plánovaná kapacita je približne 1500 miest. Projekt ďalej počíta s výstavbou zázemia so šatňami, bufetmi, toaletami či priestorom pre médiá. Pribudne verejné osvetlenie a 176 parkovacích miest pre fanúšikov futbalu, osobné automobily či prenosové vozy. V prípade, že parkovacie plochy nebudú postačovať, doplnia ich okolité parkoviská a dostupné parkovacie plochy v pešej vzdialenosti,“ dopĺňa Vladimír Brieda, vedúci Oddelenia investičnej výstavby a riadenia projektov MsÚ v Banskej Bystrici. V mestskom rozpočte je na prvú fázu projektu vyčlenených 1 520 000 eur. Na výstavbu Mestského mládežníckeho štadióna bude použitá aj vládna dotácia vo výške 730 000 eur. Ak všetko pôjde podľa plá-

nu, s výstavbou sa začne na prelome mesiacov máj a jún. Prvé futbalové tréningy či zápasy by mohli na novom športovisku odštartovať už v budúcom roku. Futbaloví nadšenci, funkcionári i samotní hráči túto aktivitu vítajú. Priestor bude využívať MFK Dukla Banská Bystrica a okolité športové kluby. Podľa odhadov ide približne o 700 až 800 futbalistov. „Počas tejto zimy nielen Dukla, ale aj všetky mestské a okresné kluby nemali k dispozícii ume-

lý trávnik, ktorý bol na Štiavničkách zlikvidovaný. V Banskej Bystrici teda nie je štadión s umelým trávnikom a rozmermi, ktoré požaduje UEFA v kategórii 2 pre mládežnícke a majstrovské zápasy. Keby sme nerealizovali tento projekt, nemohli by sa u nás hrať najvyššie súťaže tejto kategórie, čo by bola pre mesto aj kluby katastrofa. Myslím si, že realizácia tohto projektu bude veľká vzpruha do ďalších rokov hlavne pre mládežnícky šport a futbal v našom meste,“ hovorí poslanec MsZ Milan Smädo a manažér mestského futbalového klubu MFK Dukla Banská Bystrica. Smädo zároveň dodáva, že futbalovú infraštruktúru v meste doplní hlavná hracia plocha na Štadióne SNP na Štiavničkách, ktorý je v súčasnosti v rekonštrukcii. „V Kremničke zároveň pracujeme na zámere vytvorenia ešte jedného tréningového centra, ktoré musí mať minimálne tri ihriská, aby spĺňalo kritériá pre futbalovú akadémiu a zázemie pre A mužstvo Dukly,“ dopĺňa.

mar

Tribúny budú mať kapacitu približne 1 500 miest na sedenie

Vizualizácia: MsÚ BB

V súčasnosti je ihrisko v nevyhovujúcom stave

Foto: MsÚ BB

HĽADÁM DOMOV

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Monk

Pohlavie: pes **Vek:** 8/2014

Povaha: Monk je kríženec veľkého vzrastu. Prišiel k nám od ľudí, ktorí ho držali bez pohybu, svetla či kontaktu s okolitým svetom. Teraz je z neho odvážny a mohutný pes, ktorý Vám postráži dom, ako nikto iný. Je silný a potrebuje naozaj statného majiteľa, aby ho udržal na vôdke. Pri pravidelnom vybehnutí sa a výcviku to bude hračka a Monk bude šťastný, že bude môcť behať a skákať tak, ako u pôvodného majiteľa nemohol. Tento psík plný energie si chce život užívať plnými dúškami. Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Presné informácie o formách víťanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk. Vzhľadom na súčasnú situáciu spojenú s COVID-19 je Karanténna stanica vo Zvolene pre verejnosť zatvorená a až do odvolania funguje v obmedzenom režime. V týchto dňoch sa nerealizuje ani venčenie psov. Adopcie aj dočasné opatery fungujú naďalej, no pracovníci Karanténnej stanice všetko riešia dopredu len po telefonickom dohovore. Aj v týchto dňoch môžu ľudia podať pomocnú ruku, a to napríklad zakúpením hračiek, krmiva či iných potrebných a nevyhnutných vecí prostredníctvom portálu www.preutulky.sk. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky.

UZÁVIERKA MÁJOVÉHO ČÍSLA

Termín: 8. máj 2020 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi ak nás kontaktujete v predstihu. Vzhľadom na aktuálnu situáciu spojenú s koronavírusom predpokladáme, že májové vydanie Radničných novín bude prispôbené súčasným podmienkam a niektoré rubriky či články preto nebudú uverejnené. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, 048/43 30 107, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk.

VEREJNÉ VYHLÁŠKY (VV) STAVEBNÉHO ÚRADU

OVZ-SU 27084/12861/2020/Go

VV: Rozhodnutie

Stavebník: BBX, s. r. o., kapt. Otakara Jaroša 3, 974 11 BB; Stavba: „Umiestnenie Optickej siete BBX2019 ENTEL“, ktorá je umiestnená na pozemkoch v intraviláne mesta ako líniová stavba v chodníkoch, v zeleni, v komunikácii v kat. úz. Radvaň, BB

Vyvesené: 08. 04. 2020

OVZ-SU 33164/7241/2020/Se

VV: Rozhodnutie

Stavebník: DOKA Slovakia, Debniaca technika, s. r. o., Ivánska cesta 28, BA; Stavba: „Novostavba skladovej haly na parc. KN-C č. 2761/1, 2761/16, nachádzajúcich sa v. ú. BB

Vyvesené: 08. 04. 2020

OVZ-SU 31475/6233/2020/Go

VV: Rozhodnutie

Stavebník: Martina Cibulková, Borová ul. 1, BB; Stavba: „Stavebné úpravy bytu č. 18, na 5.

posch. bytového domu so súpis. č. 1887, ktorá je postavená na pozemku parc. KN-C č. 762 v kat. úz. Radvaň, Mládežnícka 19, BB

Vyvesené: 03. 04. 2020

OVZ-SU 26279/1529/2020/MA

VV: Rozhodnutie

Stavebník: WIN HOUSE, spol. s. r. o., Partizánska cesta 14, 974 01 BB

Stavba: „Zmena stavby pred jej dokončením pre stavbu: Rodinného domu, ktorý sa nachádza bez súpisného čísla v mestskej časti Rudlová, v BB, v ulici Pod Bánošom, situovanom na pozemku parc. KN-C č. 1968/2 a 1967/2

Vyvesené: 01. 04. 2020

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné navoliť Stavebný úrad.

V Banskej Bystrici, 09. 04. 2020

OZNAM KOMUNITNÝCH CENTIER

Komunitné centrá sú univerzálnym multigeneračným priestorom slúžiacim rôznym komunitám na pestovanie vzťahov, rozvoj zručností a prehĺbenie vedomostí. Prispievajú k odstraňovaniu medzigeneračných a sociálnych bariér medzi ľuďmi, a to aj vďaka pravidelným či jednorazovým aktivitám. Komunitné centrá Fončorda a Sásová boli v čase uzávierky Radničných novín z dôvodu odporúčania Úradu verejného zdravotníctva pre šírenie ochorenia COVID-19 uzatvorené. Ide o preventívne opatrenia, ktoré budú podľa potreby aktualizované. Všetky zmeny môžete sledovať na stránke mesta a na sociálnych sieťach: Komunitné centrum Fončorda a Komunitné centrum Sásová. Ďakujeme za pochopenie.

Komunitné centrum Sásová

budova bývalej ZŠ Tatranská, vchod vzaďu

Komunitné centrum Fončorda

budova CVČ Havranské, vchod vzaďu

SÚŤAŽ

V marcovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o novú knihu. Potrebné bolo poslať odpoveď na otázku: Ako sa volá nová dvojazyčná publikácia, v ktorej nájdete zaujímavé informácie o kultúrnych pamiatkach a osobnostiach Banskej Bystrice a koľko má kapitol? Správna odpoveď je Pamätihodnosti mesta Banská Bystrica a kniha má tri kapitoly. Víťazkou sa stáva pani Kochanová. Srdečne gratulujeme! Nakoľko noviny mali uzávierku pred pandémiou, uverejnili sme aj súťaž o lístky na podujatie Hrajteže mi, hrajte! Stačilo nám napísať aspoň dva folklórne súbory, ktoré pôsobia v našom meste. Sú to súbory Bystrina, Urpín, Mladosť a Partizán. Víťazkou tejto súťaže sa stáva pani Fekiačová. Nakoľko všetky podujatia sú až do odvolania zrušené, ako náhradu za lístky Vám posielame zaujímavé DVD Svetozár Stračina z dielne Pavla Barabáša. Je o slovenskom hudobnom skladateľovi a zberateľovi ľudových piesní. Ako bonus na ňom nájdete aj rôzne folklórne ukážky. Gratulujeme! Toto DVD môžete vyhrať aj Vy! Stačí, ak nám odpoviete na otázku, ako sa volá nové živé vysielanie zamerané na aktuálne dianie v našom meste. Svoje odpovede nám môžete poslať do 8. mája 2020 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž. A máme tu ešte jednu povinnosť z marca. Súťaž spojenú s výstavou Kvetena presúvame aj do ďalšieho mesiaca, nakoľko v čase uzávierky aprílových Radničných novín sme nevedeli, či bude podujatie zrušené alebo presunuté. Otázka je rovnaká: Čo máte na výstavách Kvetena/jarná záhrada a Včely/med a včelárstvo najradšej? Svoje odpovede nám môžete poslať do 8. mája 2020 na adresu či e-mail uvedený vyššie s predmetom správy: súťaž Kvetena. Tešíme sa na Vaše odpovede.

BANSKÁ BYSTRICA

V ZÁJME OCHRANY ZDRAVIA CESTUJÚCICH

SA ZAKAZUJE

VSTUP DO VOZIDIEL MHD BEZ POUŽITIA
RÚŠKA, PRÍPADNE ŠÁLU, ŠATKY ALEBO
INEJ VHODNEJ ALTERNATÍVY.
ODPORÚČAME POUŽÍVAŤ AJ RUKAVICE.

www.banskabystrica.sk

#SPOLUTOZVLADNEME

Ako sa starať o látkové rúško

PRED PRVÝM POUŽITÍM RÚŠKO OPERTE A VÝŽEHLITE

KORONA.REDCROSS.SK

KAM PATRIA POUŽITÉ RÚŠKA A RUKAVICE?

- Použité jednorazové rúška ani rukavice nepatria do triedeného zberu.
- Vhodte ich do plastového vrečka a to vyhodte do ZMESOVÉHO odpadu.

AK STE V KARANTÉNE:

- Odpad vložte do plastového vrečka na odpadky a po každom použití ho riadne zviažte.
- Po naplnení vložte vrečo do ďalšieho vrečka a takto uložený odpad držte doma, až kým nie sú známe výsledky testov alebo najmenej 72 hodín.
- Až po uplynutí 72 hodín alebo oznámení negatívnych výsledkov umiestnite tento odpad do zberných nádob.

ĎALŠIE ODPORÚČANIA

- Neukladajte odpad vedľa kontajnerov, aby pracovníci neboli vystavení ďalšej manipulácii s odpadom.
- Snažte sa tvoriť čo najmenej odpadu a nakupujte len naozaj nevyhnutné veci.
- Všetok odpad pred vyhodením poriadne stlačte a zmenšite tak jeho objem.
- Jarné upratovanie odložte na neskôr.

www.ENVIPAK.SK

www.TRIEDIME.SK

BANSKÁ BYSTRICA

MESTSKÝ ÚRAD PRE VEREJNOSŤ ZATVORENÝ

Na komunikáciu s pracovníkmi úradu využite telefón alebo e-mail. Na doručovanie dokumentov využite služby Slovenskej pošty alebo elektronickú schránku.

Všetky kontakty na:

www.banskabystrica.sk

#SPOLUTOZVLADNEME

Dodržiavajte správnu hygienu.
Umývajte si pravidelne ruky
mydlom a vodou.

Zdržiavajte sa doma. Ak musíte
nevyhnutne opustiť svoju
domácnosť, bezpodmienečne
použite rúško a rukavice.

Odmietnite návštevy svojich
blízkyh a snažte sa vyhnúť
osobnému kontaktu.
Uprednostnite telefonát.

V prípade zdravotných komplikácií
kontaktujte telefonicky svojho
obvodného lekára alebo
Regionálny úrad verejného
zdravotníctva Banská Bystrica
0918 659 580.

Vyhýbajte sa nákupom v obchodných reťazcoch.
Sme pripravení pomôcť vám s donáškou potravín a rúšok.
Napíšte nám na e-mail **osamelysenior@banskabystrica.sk**
alebo zavolajte na t. č. **048/4330 777.**

V prípade, že potrebujete lieky, kontaktujte telefonicky
svojho obvodného lekára a požiadajte ho o vystavenie
elektronického receptu. Ak vám ich nemá kto vyzdvihnúť,
zavolajte (od 8:00 do 15:00) do lekárne **Cardiopharm**
na t. č. **0918 918 199.** Lekáreň v spolupráci s mestom
zabezpečí doručenie liekov do vašej domácnosti.

www.banskabystrica.sk
#spolutozvladneme